

- Electronic Journal of Applied Psychology. 8(1), p. 25-37 Retrieved from: http://www.researchgate.net/publication/259467880_Job_Stress_Wellbeing_Work-Life_Balance_and_Work-Life_Conflict_Among_Australian_Academics.
17. Milliar M.R. (2010). Adapting to the Work-Life Interface: the Influence of Individual Differences, Work and Family on Well-Being, Mental Health and Work Engagement. Doctoral Thesis. 535 p. Retrieved from: http://eprints.qut.edu.au/39183/1/Prudence_Milliar_Thesis.pdf
18. Smeaton D.; Ray K.; Knight G. (2014). Costs and Benefits to Business of Adopting Work Life Balance Working Practices: A Literature Review Policy Studies Institute Published, June 2014, 173 p. Retrieved from: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/323290/bis-14-903-costs-and-benefits-to-business-of-adopting-work-life-balance-working-practices-a-literature-review.pdf
19. Stepanova, O. (2012). Work Life Balance in Organizational Substructures: the Case of Mutua. Doctoral Thesis. 175 p. Retrieved from: <http://www.tdx.cat/bitstream/handle/10803/107963/os1de1.pdf?jsessionid=AD4B5BE6B8B898F40264CA2FE4EFA367.tdx2?sequence=1>
20. Bucek, C. The Impact of Work-Life Balance on the Relaxation Effect of Holidays. Modul University. Vienna, November 28th, 2013. 154 p. Retrieved from: http://www.modul.ac.at/uploads/files/Theses/Master/Thesis_-_2013_-_MSC_-_Bucek.pdf
21. Deery, M.; Jago, L. (2009). A Framework for Work – Life Balance Practices: Addressing the Needs of The Tourism Industry. Tourism and Hospitality Research. Vol. 9, 2, p. 97-108 Retrieved from: http://www.jhta.org/app/webroot/uploads/FrameWork_For_Work-Life_Balance.pdf
22. Hsieh, Y. (2010). B&B Innkeepers in the United States: When the Boundary between Work and Personal Life is Blurred. Journal of Human Resources in Hospitality and Tourism, 9 (2), p. 200-217 Retrieved from: http://libres.uncg.edu/ir/uncg/f/Y_Hsieh_BB_2010.pdf
23. O'Neill, J.W. (2012). Using Focus Groups as a Tool to Develop a Hospitality Work-Life Research Study. International Journal of Contemporary Hospitality Management. Vol. 24 No. 6, p. 873-885 Retrieved from: <http://www.personal.psu.edu/faculty/j/w/jwo3/documents/HotelFocusGroupArticle.pdf>

КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Кулик Ю.С., аспірант кафедри менеджменту Черкаського державного технологічного університету (Україна)

Крыло М.Ю., аспірант кафедри менеджменту Черкаського державного технологічного університету (Україна)

Кулик Ю.С., Крыло М.Ю. Концепція сталого розвитку регіону: організаційно-інституційне забезпечення

У статті змістовно досліджено концепцію сталого розвитку регіону, основні проблеми та напрями переходу України до сталого розвитку. Досліджено логіко-структурну схему організаційно-інституційного забезпечення реалізації концепції сталого розвитку в регіонах України, центральною ланкою є ресурсний центр зі сталого розвитку, до складу якого входять представники основних груп регіональних суб'єктів. Проведено аналіз сталого розвитку та виокремлено основний: врахування інтересів і знаходження компромісу між різними сферами економіки Здійснено аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища, який поєднує в собі кілька методів аналізу: SWOT-аналіз, матриця БКГ, розрахунок показника «чистих заощаджень» та інші методи. В загальному механізмі стратегії сталого розвитку виділено основні напрями: правові, організаційні, фінансові, економіко-інноваційні, соціальні, екологічні та інформаційні. Розкрита сутність та зміст інституційного забезпечення стимулювання сталого розвитку регіону, зокрема понять «інститут» та «інституція». Виокремлено інституційні інструменти стимулювання сталого розвитку регіону. Досліджено організаційне забезпечення реалізації стратегії, що передбачає нову систему управління стратегічним розвитком, створення цільової організаційної структури.

Ключові слова: сталий розвиток, організаційно-інституційне забезпечення, концепція, інституція, інститут, регіон.

Кулик Ю.С., Крыло М.Ю. Концепция устойчивого развития региона: организационно-институциональное обеспечение

В статье содержательно исследованы концепцию устойчивого развития региона, основные проблемы и направления перехода Украины к устойчивому развитию. Исследованы логико-структурную схему организационно-институционального обеспечения реализации концепции устойчивого развития в регионах Украины, центральным звеном является ресурсный центр по устойчивому развитию, в состав которого входят представители основных групп региональных субъектов. Проведен анализ устойчивого развития и выделены основной: учет интересов и нахождения компромисса между различными сферами экономики Осуществлен анализ внешней и внутренней среды, который сочетает в себе несколько методов анализа: SWOT-анализ, матрица БКГ, расчет показателя «чистых сбережений» и другие методы. В общем механизме стратегии устойчивого развития выделены основные направления: правовые, организационные, финансовые, экономико-инновационные, социальные, экологические и информационные. Раскрыта сущность и содержание институционального обеспечения стимулирования устойчивого развития региона, в частности понятий «институт» и «институция». Выделены институциональные инструменты стимулирования устойчивого развития региона. Исследовано организационное обеспечение реализации стратегии, предусматривающей новую систему управления стратегическим развитием, создание целевой организационной структуры.

Ключевые слова: устойчивое развитие, организационно-институциональное обеспечение, концепция, организация, институт, регион.

Kulyk Yu., Krylo M. The concept of sustainable development: organizational and institutional support

The article informatively researched the concept of sustainable development of the region, the main problems and directions of Ukraine's transition to sustainable development. Investigated logframe, organizational and institutional support for the implementation of the concept of sustainable development in the regions of Ukraine, the Central element is a resource centre for sustainable development, composed of representatives of major groups regional actors. The analysis of sustainable development and highlighted major: accounting for interests and compromise between the various sectors of the economy the analysis of the external and internal environment that combines several methods of analysis: SWOT analysis, BCG matrix, the calculation of the indicator "net savings" and other methods. In General, the mechanism of the sustainable development strategy highlights areas: legal, organizational, financial, economic and innovative, social, and environmental information. The essence and content of institutional support for promoting sustainable development of the region, in particular the concepts of "institution" and "institution". The designated institutional instruments to promote sustainable development of the region. Studied organizational support for the implementation of the strategy, a new system for managing the strategic development, creation of targeted organizational structure.

Keywords: sustainable development, institutional support, concept, organization, institution, region.

Постановка проблеми. Поглиблення екологічних та еколого-економічних деформацій призвело до пошуку нової парадигми поступу цивілізації в XXI столітті, яка втілюється у концепції сталого розвитку. Водночас, очевидним стало те, що економіка будь-якої країни чи регіону не може перевищувати межі самовідтворення наземних екологічних систем, які є компонентами біосфери та пов'язані з нею обмінними процесами. У зв'язку з цим змінюються концептуальні підходи та вимоги до інституційного забезпечення ефективного управління сталим розвитком економіки. В основі формування якісно нового організаційно-інституційного середовища має бути взаємодія державних, правових, ринкових та громадських інститутів. Головним завданням цих інститутів повинно стати забезпечення збалансованості в діяльності суб'єктів господарювання, встановлення порядку та меж їх взаємодії задля зменшення антропо-техногенного навантаження на природні ресурси та збереження наземних екологічних систем. Це обумовлює необхідність наукового обґрунтування базових підходів та принципів розвитку організаційно-інституційного середовища управління національною економікою, яке б забезпечувало виконання цих вимог.

ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-прикладні дослідження сталого розвитку та його організаційно-інституційного забезпечення висвітлено в роботах З. С. Варналія, З. В. Герасимчук, О.Г. Білоуса, Л. Г. Мельника, Г. В. Сасенка, Д. М. Стеценка, В. М. Трегубчука, Т.М. Качали та ін.

Виділення невирішеної проблеми. Особливе місце при дослідженні концепції сталого розвитку регіону в сучасних умовах займає його організаційно-інституційного забезпечення. Разом з тим, недостатньо наукових праць приділено дослідженню даної проблематики в контексті сталого розвитку регіону та держави вцілому.

Мета наукової статті. Метою роботи є дослідження організаційно-інституційного забезпечення сталого розвитку регіону.

Результати дослідження. Перехід до сталого розвитку повинен забезпечити збалансоване розв'язання проблем соціально-економічного розвитку і збереження сприятливого навколишнього середовища і природно-ресурсного потенціалу, задоволення потреб теперішнього часу й майбутніх поколінь людей. При цьому необхідним є послідовне розв'язання таких проблем:

- забезпечити стабілізацію екологічної ситуації;
- домогтися докорінного поліпшення стану довкілля за рахунок екологізації економічної діяльності в межах інституціональних і структурних перетворень, що дасть змогу забезпечити становлення нової моделі господарювання і поширення екологічно орієнтованих методів управління;
- увести господарську діяльність у межі місткості екосистем на основі масового впровадження енерго- і ресурсощадних технологій, цілеспрямованих змін структури економіки, структури особистого й суспільного споживання.

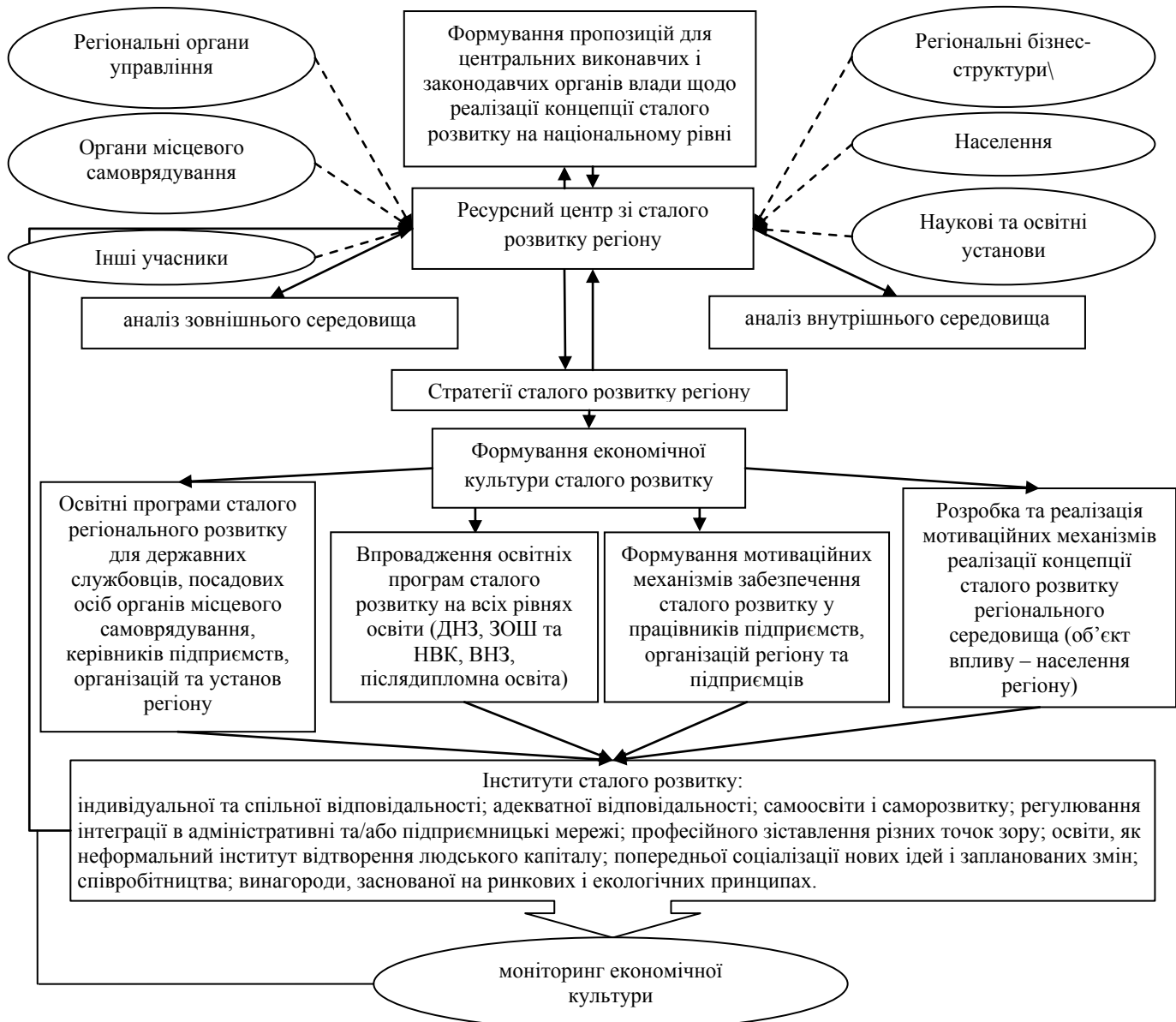

Рис. 1. Логіко-структурна схема організаційно-інституційного забезпечення реалізації концепції сталого розвитку в регіонах України

Основними напрямками переходу України до сталого розвитку є [1]:

- створення правової основи переходу до сталого розвитку, включаючи вдосконалення чинного законодавства, що визначає, зокрема, економічні механізми регулювання природокористування й охорони навколишнього середовища;
- розробка системи стимулювання господарської діяльності та встановлення меж відповідальності за її екологічні наслідки, при цьому біосфера сприймається вже не тільки як постачальник ресурсів, а як підмурівок життя, збереження якого мусить бути неодмінною умовою функціонування соціально-економічної системи та її окремих елементів;
- оцінка господарської місткості локальних і регіональних екосистем країни, визначення допустимого на них антропогенного впливу;

ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

- формування ефективної системи пропаганди ідей сталого розвитку і створення відповідної системи виховання й навчання.

Перехід до сталого розвитку потребує скоординованих дій у всіх сферах життя суспільства, адекватної переорієнтації соціальних, економічних і екологічних інститутів держави, регулятивна роль яких є основоположною. Найважливіше значення в створенні методологічної і технологічної основи цих перетворень належить науці.

З метою формування економічної культури сталого розвитку регіону та необхідних для цього базових уявлень, норм і моделей поведінки, досліджено логіко-структурну схему організаційно-інституційного забезпечення реалізації концепції сталого розвитку в регіонах України (рис. 1).

Центральною ланкою цієї схеми є ресурсний центр зі сталого розвитку, до складу якого входять представники основних груп регіональних суб'єктів: посадові особи регіональних органів управління та місцевого самоврядування, представники великого та середнього бізнесу, підприємці, активне населення. У цьому полягає один з основних принципів сталого розвитку, а саме врахування інтересів і знаходження компромісу між різними сферами економіки.

Сталий розвиток великого регіонального центру має будуватися на розробці стратегії сталого розвитку, де відображаються основні принципи та бачення цього процесу. Розробці стратегії сталого розвитку передують аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища. Необхідно чітко розуміти поточну стратегічну позицію великого регіонального центру на міжнародному, федеральному, регіональному і муніципальному рівнях, виявити основні проблеми, недоліки та «вузькі» місця економічної системи [2].

Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища повинен поєднувати в собі кілька методів аналізу, такі як SWOT-аналіз, матриця БКГ, розрахунок показника «чистих заощаджень» та інші методи [3].

«Втілення в життя стратегії сталого розвитку супроводжується механізмом, який спирається на внутрішні й зовнішні економічні інтереси країни та регіону. У загальному механізмі стратегії сталого розвитку регіону прийнято виділяти такі напрями його розвитку, як: правові, організаційні, фінансові, економіко-інноваційні, соціальні, екологічні та інформаційні [4, 5]. Основу таких підходів складають організаційний та інституційний механізми. Організаційний механізм сталого розвитку базується на тому, що територіальні органи влади зацікавлені в ефективній роботі всіх підприємств території, незалежно від форми власності, а останні повинні мати віддачу від комплексності розвитку. Організаційне забезпечення реалізації стратегії передбачає нову систему управління стратегічним розвитком, створення цільової організаційної структури – міжвідомчого органу з реалізації стратегії, покликаної забезпечити консолідацію зусиль різних рівнів управління, приватного сектора і громадськості, а також супроводжуватися контролем за реалізацією стратегії розвитку. Тому першочерговою умовою ефективного державного управління є оптимальне розмежування повноважень між центром і органами місцевого самоврядування. Висхідний розвиток економіки можливий за умов її інноваційної спрямованості, коли поряд із урахуванням специфічних особливостей регіону та менталітету населення вона стане основою для вирішення економічних, соціальних і екологічних проблем у суспільстві. Тому економіко-інноваційний механізм передбачає застосування такої сукупності організаційних заходів, які б найефективніше сприяли подоланню проблем і спрямовували розвиток регіону в напрямі інноваційно-інвестиційного, високотехнологічного, ресурсоощадного й екологічно безпечного виробництва [6, 7].

Для більшості регіонів України властивий низький рівень стимулювання сталого розвитку регіону. Однією з найвагоміших причин такого стану є недостатність інституційного забезпечення сталого розвитку регіону. Під інституційним забезпеченням стимулювання сталого розвитку регіону слід вважати цілеспрямований систематичний вплив державних органів влади, спрямований на забезпечення високих соціальних, економічних та екологічних стандартів існування населення. Цей вплив полягає у використанні нормативно-правової бази та інформаційної бази, а також використовує програмно-технічні комплекси з управління даними [5]. З точки зору стимулювання сталого розвитку регіону «інституції» – це норми, традиції, звичаї поведінки в суспільстві, які забезпечують його поступальний розвиток. Натомість, «інститути» – це закріплення норм і звичаїв у вигляді законів, організацій, установ, що впливають на стан соціо-еколого-економічної рівноваги в умовах стимулювання сталого розвитку регіону.

Інституційне забезпечення стимулювання сталого розвитку регіону передбачає [8]:

- розробку оптимальної політики та вибір інституційних інструментів для реалізації політики стимулювання сталого розвитку регіону;
- стимулювання заходів, направлених на досягнення сталого розвитку державними та громадськими організаціями в межах країни та міжнародними установами.

Основним змістом інституційних перетворень, направлених на стимулювання сталого розвитку регіону, має бути заходи щодо вдосконалення податкової, бюджетної, інвестиційно-інноваційної політики ресурсо- і енергозбереження, впровадження екологічної техніки і технології.

До інституційних інструментів стимулювання сталого розвитку регіону можна віднести державне замовлення на високоефективні в екологічному та соціальному плані регіональні проекти і технології та транскордонна регіональна співпраця у соціальній, економічній та екологічній сферах заради досягнення сталого розвитку регіонів. У цілому інституційні інструменти направлені на залучення додаткових коштів у для реалізації різноманітних програм і проектів у контексті досягнення сталого розвитку регіону, забезпечуючи при цьому потужну протидію внутрішнім і зовнішнім загрозам у соціальній, економічній та екологічній сферах.

Дослідження інституційних засад регіонального розвитку показало, що економічна культура бізнесу і населення не сприяє інноваційної активності та сталого розвитку. Головним у цьому напрямку є підбір вірних мотиваційних механізмів, що сприяють зміні якщо не базових уявлень, то моделей поведінки.

Мотивуючим механізмом сталого розвитку бізнесу, наприклад, може бути надання пільг по земельному податку тим підприємствам і підприємцям, які дотримуються принципів сталого розвитку в своїй практиці (зниження шкідливих викидів в атмосферу в результаті застосування нового обладнання, переклад службових автомобілів на більш екологічне паливо, організація внутрішніх туристичних маршрутів та маркетинг міста і т.д.). Спектр таких мотивів може бути досить широким: зниження орендної плати за використання муніципального майна, цільові гранти, конкурси м т.п.

Канали освіти в підсумку призначені на вплив і формування спеціальних інститутів сталого розвитку [9].

Інститут індивідуальної та колективної відповідальності передбачає поділ принципів сталого розвитку на індивідуальному та суспільному рівні. Відповідальність за прийняття управлінських рішень та їх вплив на майбутній розвиток має стати невід'ємною нормою сталого розвитку муніципалітету.

Інститут самоосвіти та саморозвитку передбачає постійне вдосконалення і поліпшення кваліфікації кадрів і робочої сили, організаційних процесів і систем менеджменту. При цьому головним властивістю цього інституту є внутрішня самоактивізація суб'єктів, розвиток «знизу», а не «зверху».

Інститут, який регулює інтеграцію в те чи інші адміністративні та / або підприємницькі мережі, означає гнучку систему адаптації суб'єктів сталого розвитку до мінливих умов. Сталий розвиток за своєю суттю динамічний розвиток. Суб'єкти міської системи повинні змінюватися відповідно до зміни навколишнього середовища.

Інститут професійного зіставлення різних точок зору поєднує в собі принцип різноманітності і системного підходу. У центрі системи сталого розвитку знаходиться комітет, який об'єднує різні точки зору і знання. Сталий розвиток повинен покладатися, таким чином, на системному аналізі.

Інститут освіти як неформальний інститут відтворення людського капіталу. Освіта в системі сталого розвитку відіграє чільну роль. Освіта, з одного боку, дозволяє формувати цінності, норми та моделі стійкого поведінки суб'єктів, а з іншого мотивує суб'єктів до саморозвитку.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Институт попередньої соціалізації нових ідей і здійснюваних змін є механізмом адаптації та апробації нових проєктів сталого розвитку, застосування до них «мозкового» штурму, критичного аналізу, SWOT-аналізу та розрахунку соціально-економічних наслідків.

Институт співпраці поряд з утворенням є одним з базових принципів, без якого побудова сталого розвитку практично неможливо. Сталий розвиток передбачає співпрацю різних суб'єктів міської економіки як усередині міста, так і за його межами: бізнесу і влади, влади та населення, населення і бізнесу, великих регіональних центрів, наукових інститутів. Міська стратегія – це поєднання інтересів багатьох верств і груп міської спільноти, це своєрідний суспільний договір.

Институт винагород, заснований на ринкових та екологічних принципах повинен стати мотивуючим інститутом. Беручи до уваги той факт, що економічна культура не сприяє сталому розвитку з причини відсутності мотивації, то інститут винагороди є ефективним механізмом реалізації стратегії сталого розвитку.

Институційні особливості сталого розвитку обласних центрів регіону характеризують зовнішні умови розвитку. Організаційно-економічні фактори є в деякій мірі відображенням цих умов і впливають на внутрішні процеси сталого розвитку обласних центрів. Слід виділити найсуттєвіші фактори: фінансова база у вигляді податкових та неподаткових доходів; соціальна база, представлена кваліфікованою робочою силою; економічна база, представлена великим, середнім і малим бізнесом, що працюють на території обласного центру регіону; територіальна база, у вигляді займаної території та географічного положення; інфраструктурна база сталого розвитку, що включає в себе транспортні та інформаційні комунікації, соціальні об'єкти, житлові умови, а також освітні установи.

Висновки та пропозиції. Стратегія сталого еколого-економічного розвитку регіону повинна передбачати, що продуктивні сили, структура економіки, спеціалізація та розміщення виробництв у сучасних умовах повинні якнайтісніше узгоджуватися з наявними ресурсами, продуктивним, відтворювальним і асиміляційним потенціалом навколишнього природного середовища всіх територій. Більше того, рівень та характер використання природних ресурсів, насамперед земельних, водних і мінерально-сировинних, масштаби й напрямки вкладення грошей та капіталів, орієнтація техніко-технологічного та організаційного прогресу мають бути узгоджені не лише з поточними, а й з перспективними потребами населення всіх регіонів України.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Трегобчук В. М. Концепція сталого розвитку для України / В. М. Трегобчук // Вісник Національної академії наук України. – 2002. – №2.
2. Качала Т.М. Соціально-економічні проблеми розвитку регіонів: методологія і практика: [монографія] / Качала Т.М.; за ред. проф. Б. М. Данилишина. – Черкаси: ЧДТУ, 2006. – 315 С.
3. Качала Т. М. Институціоналізація економіки України: проблеми та перспективи : [монографія] / Т. М. Качала : в 2 кн. – Черкаси : ЧДТУ, 2011. – Кн. II. – 600 с.
4. Герасимчук З. В. Організаційно-економічний механізм формування та реалізації стратегії розвитку регіону : монографія / З. В. Герасимчук, І. М. Вахович. – Луцьк : Вид-во ЛДТУ, 2002. – 248 с.
5. Генціаж Я. Институційні механізми регіонального розвитку України: шлях до майбутнього / Я. Генціаж, М. Гнидюк // Збірник наукових праць УАДУ. – К. : Вид-во УАДУ, 2002. – Вип. 2, ч. 1. – С. 66 – 73.
6. Сасенко Г. В. На шляху до сталого розвитку економіки: господарський механізм взаємодії / Г. В. Сасенко, О. О. Па-паїка. – Донецьк : Вид-во ДонДУЕТ ім. Туган-Барановського, 2005. – 928 с.
7. Бутов А. М. Інноваційна діяльність регіону: теоретичний аспект / А. М. Бутов // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.13. – С. 160 – 166
8. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально- економічного розвитку : монографія / За ред. З. С. Варна-лія. – К. : Вид-во "Знання України", 2005. – 498 с.
9. Білорус О. Г. Глобальний сталий розвиток : [монографія] / О. Г. Білорус, Ю. М. Мачейко. – К. : КНЕУ, 2006. – 488 с.

ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОРЕГІОНАЛЬНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН КРАЇН ОЧЕС

Ладиченко К.І., к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки Київського національного торговельно-економічного університету (Україна)

Ладиченко К.І. Детермінанти розвитку внутрішньорегіональних торговельних відносин країн ОЧЕС

У статті проаналізовано динаміку та структуру внутрішньорегіональної торгівлі країн Організації Чорноморського економічного співробітництва. Встановлено, що частка внутрішньорегіональної торгівлі як в імпорті, так й в експорті спадає протягом всього часу існування об'єднання, так само як й її інтенсивність. Разом з тим інтенсивність торгівлі вище, ніж у таких провідних інтеграційних об'єднань як ЄС та НАФТА, що свідчить про важливість ринку цих країн для взаємної торгівлі. Визначено роль країн ОЧЕС у зовнішній торгівлі України. Встановлено, що вітчизняний експорт до країн ОЧЕС носить низько технологічний характер, а імпорт – вузько диверсифіковану структуру. Взаємна торгівля послугами має негативні тенденції в наслідок зниження транзитивних можливостей України, що має наслідком скорочення внутрішньорегіональної торгівлі транспортними та туристичними послугами. Всі країни ОЧЕС мають негативний баланс взаємної торгівлі товарами, однак по послугах у більшості країн він є позитивним. Систематизовано детермінанти розвитку внутрішньорегіональної торгівлі об'єднання. Запропоновано шляхи стимулювання зростання якісних та кількісних параметрів взаємної торгівлі. Обґрунтовано необхідність переорієнтації вітчизняного експорту із ресурсо- та працемістких товарів на високотехнологічні.

Ключові слова: внутрішньорегіональна торгівля, інтеграційне об'єднання, інтенсивність внутрішньо- інтеграційної торгівлі, ОЧЕС

Ладиченко Е.И. Детерминанты развития внутрирегиональных торговых отношений стран ОЧЭС

В статье проанализирована динамика и структура внутрирегиональной торговли стран Организации Черноморского экономического сотрудничества. Установлено, что доля внутрирегиональной торговли как в импорте, так и в экспорте снижается в течение всего времени существования объединения, так же как и ее интенсивность. Вместе с тем интенсивность торговли выше, чем в таких ведущих интеграционных объединениях как ЕС и НАФТА, что свидетельствует о важности рынка этих стран для взаимной торговли. Определена роль стран ОЧЭС во внешней торговле Украины. Установлено, что отечественный экспорт товаров в страны ОЧЭС является низко технологичным, а импорт носит узко диверсифицированный характер. Взаимная торговля услугами проявляет негативные тенденции в следствии сокращения внутрирегиональной торговли транспортными и туристическими услугами. Все страны ОЧЭС имеют негативный торговый баланс взаимной торговли товарами, однако по услугам у большинства стран он позитивный. Систематизировано детерминанты развития внутрирегиональной торговли объединения. Предложены пути стимулирования роста качественных и количественных параметров взаимной торговли. Обоснована необходимость переориентации отечественного экспорта с ресурсо- и трудоемких товаров на высокотехнологичные.

Ключевые слова: внутрирегиональная торговля, интеграционное объединение, интенсивность внутринтеграционной торговли, ОЧЭС

Ladychenko K. Determinants of the BSEC intraregional trade relations development

At the article the structure and dynamics of intra-regional trade of the Black Sea Economic Cooperation is analyzed. It was reviewed that the share of